

Донецька обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки України
Донецький обласний палац дитячої та юнацької творчості

Оксана ЛІХУТА,

методист методичного відділу,

керівник гуртка

«Світ українського слова»

Слов'янськ – 2024

**Донецька обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки
Донецький обласний палац дитячої та юнацької творчості**

**Шляхи формування мотивації вихованців у закладі
позашкільної освіти**

*Друкується за ухвалою науково-методичної ради Донецького
обласного палацу дитячої та юнацької творчості
(протокол № 4 від 21.10. 2024р.)*

Укладач:

Ліхута О. В., методист методичного відділу, керівник гуртка «Світ українського слова» Донецького обласного палацу дитячої та юнацької творчості.

Рецензент: Соколенко Т.М., завідувач методичного відділу Донецького обласного палацу дитячої та юнацької творчості, кандидат педагогічних наук, доцент

Інформаційно-методичний гайд містить матеріали щодо мотивації вихованців у закладі позашкільної освіти: мотив, види мотивації, переваги. Описано фактори зниження мотивації, методи та прийоми. Розглянуто шляхи формування мотивації вихованців до навчальної діяльності.

Інформаційно-методичний гайд стане в нагоді методистам, педагогам, керівникам гуртків, психологам, усім, хто прагне виховати мотивовану, креативну та самореалізовану особистість.

ПРЕФЕЙС

*Мотивація – головні сили,
що рухають дидактичний процес.
Вони посідають перше місце серед факторів,
що визначають його продуктивність.*

I. Підласий

Позашкільна освіта є невід’ємною частиною життя сучасного суспільства. Вона розширює горизонти та надає можливості для здобуття нових знань, навичок і досвіду поза стандартними шкільними рамками. Ця форма навчання може включати в себе все, від мовних гуртків і мистецьких майстерень до наукових досліджень і спортивних тренувань.

Одним зі шляхів формування позитивного ставлення вихованців до навчання є створення системи мотивів діяльності особистості, яка піддається педагогічному управлінню і забезпечує визначення поведінки вихованців і їх ставлення до вивчення того чи іншого предмета. До складу системи входять шляхи мотивації вихованців.

Мотивація – сукупність мотивів, які спонукають людину до досягнення мети; сукупність психологічних процесів, які дають поведінці вольовий імпульс і спрямованість.

Мотивація сприяє появі у вихованців навчальної ініціативи й любові до навчання, спонукає їх діяти з максимальною енергією в різних навчальних ситуаціях.

Сподіваємося, що цей інформаційно-методичний гайд стане невід’ємним джерелом натхнення та інформації для всіх, хто прагне забезпечити якісну освіту та підтримку молодому поколінню у його навчальному шляху.

Мотивація – це інтереси, потреби, прагнення, емоції, переконання, ідеали, установки, які спонукають вихованців до діяльності.

Тобто, це той внутрішній двигун, який спонукає наших вихованців до пізнання нового, розвитку своїх здібностей та талантів. І наше завдання, як педагогів, полягає у створенні сприятливих умов для формування та підтримання цієї мотивації.

Формування мотивації вихованців – це дійсно важливий аспект, який впливає на їхній інтерес до навчання, саморозвиток та досягнення особистісних цілей.

Звичайно, мотивація для кожного має особистий характер, але все ж таки існує загальна стратегія, яка буде дійсно ефективною під час формування мотивації.

Стратегія формування мотивації

Важливо почати з *індивідуального підходу*, адже кожна дитина – має свої особливості, потреби та здібності.

Індивідуальний підхід допоможе розкрити сильні сторони кожної дитини. Важливо визначити, що саме цікавить кожного вихованця, і розвивати ці інтереси. Наступним кроком будуть *особистісні цілі*. Допомога в постановці та досягненні особистих цілей може значно підвищити мотивацію.

Не менш важливою є і *самореалізація* вихованців. Заклад позашкільної освіти може надати можливості для самовираження та розвитку творчих здібностей. Це участь у художньому гуртку, музичній або танцювальній студії, проведення виставок або концертів, організація творчих конкурсів. Крім того, цікаві нагороди та визнання можуть стати додатковою мотивацією для вихованців. Наприклад,

заслуговувачі на найбільші успіхи можуть отримувати відзнаки, дипломи або винагороди, що підсилюють почуття задоволення та гордості.

Наступним кроком, буде *створення позитивного середовища*. Ми маємо зробити все, щоб діти з радістю приходили на заняття і з нетерпінням чекали на наступне. Створення позитивного середовища включає *підтримку, взаємодію та заохочення*.

Коли ми підтримуємо дитину і взаємодіємо, вона відкривається, відчуває комфорт та стає зацікавленою. А коли ми ще заохочуємо, наприклад, хвалимо, то з'являється мотивація. Наприклад (гарно малювати, старанно вирізати чи уважно слухати).

Коли ми знайшли індивідуальний підхід до кожної дитини, створили позитивне середовище, то й можемо подбати про *активне залучення до процесу навчання*. Як це зробити? Можна використати проєктну діяльність: залучити вихованців у роботу над реальними проєктами, які їм цікаві.

Якщо дитина дивується, цікавиться – вона починає мислити. Нові ідеї – продукт творчої уяви. Отже, зацікавленість – найдужча мотивація до навчання. Або, можемо застосувати групову роботу, оскільки спільні завдання допомагають формувати командний дух та взаємопідтримку.

Тут варто не припуститися помилок, адже вихованець – співучасник навчання, а не виконавець волі керівника гуртка. Тому і вимоги повинні бути реалістичними.

Наступним кроком у стратегії формування мотивації буде *використання інтерактивних методів навчання*.

Інтерактивні ігри та змагання можуть зробити процес навчання цікавим і захопливим. Або можемо використати сучасні технології. Використання цифрових ресурсів та платформ для навчання підвищує зацікавленість вихованців. Тобто, важливо підбирати такий матеріал, який би викликав інтерес до пізнання нового.

Далі, наша задача – забезпечити *різноманітність діяльності*. Пропонуємо альтернативні форми навчання. Використовуємо різні методики: екскурсії, майстер-класи, творчі зустрічі, бо вони також сприяють підтримці інтересу до навчання. Різноманітність завдань сприяє створенню ситуації успіху.

І не забуваємо про вибірковість – надаємо вихованцям можливість вибору тем та завдань для виконання. Цілі визначені самим вихованцем, завжди є більш ціннісними, ніж поставлені керівником гуртка або батьками.

Цінним у нашій стратегії є і *розвиток відповідальності та самостійності*. Важливо, щоб вихованці відчували відповідальність за свої успіхи та невдачі. Сюди ж додаємо самоорганізацію – навчання самостійного планування та управління своїм часом і завданнями.

Обов'язковим повинен бути і *постійний зворотний зв'язок*. Тут доречно використати оцінку прогресу або індивідуальні консультації.

Оцінка прогресу – регулярний аналіз успіхів та розбір помилок. Для чого ми це робимо? Оцінка прогресу допомагає вихованцям усвідомити свої досягнення і зрозуміти, над чим потрібно працювати.

Індивідуальні консультації – особисті бесіди з вихованцями, які допоможуть глибше розуміти їхні потреби та мотиви.

Завершальним етапом стратегії створення мотивації є *залучення батьків до освітнього процесу*. А як їх залучити? Можна запросити батьків на спільні заходи (звітний концерт тощо), саме на таких зустрічах батьки можуть бачити результати діяльності дітей. Або просто спілкуватися з батьками, робити своєрідний фітбек (зворотний зв'язок). Постійний діалог з батьками допомагає підтримувати мотивацію дітей вдома.

Використання комплексної стратегії сприятиме створенню ефективного середовища, в якому вихованці будуть вмотивовані до навчання, розвитку та досягнення успіхів у позашкільній освіті.

Виокремимо класифікацію видів мотивів навчання вихованців.

The infographic is set against a light yellow background with a faint pattern of small blue dots. It features three main text boxes and a photograph. The top-left box is white with a blue border and contains the title 'Мотиви:' followed by a bulleted list. The top-right box is yellow with a blue border and contains text about external motivation. The bottom-right box is blue with a white border and contains text about children's behavior. A photograph of four children is located in the bottom-left corner. Three pushpins (orange, blue, red) are pinned to the top right of the infographic.

Мотиви:

- соціальні;
- оцінювальні;
- на результат.

Зовнішня мотивація виникає під впливом і тиском зовнішніх імпульсів - вимог, наказів, примусів, викликає зовнішній дискомфорт.

Діти із зовнішньою мотивацією, як правило, не одержують задоволення під подолання труднощів під час вирішення навчальних завдань. Тому обирають простіші завдання.

Перший вид, **зовнішня мотивація** виникає під впливом і тиском зовнішніх імпульсів – вимог, наказів, примусів, викликає зовнішній дискомфорт (дитина зобов'язана виконувати чиясь волю) (*Ти повинен вивчати англійську, щоб стати освіченим*).

До зовнішньої мотивації відносяться такі мотиви:

1. *соціальні*, пов'язані з різними соціальними взаємодіями вихованців з іншими людьми;
2. *оцінювальні* мотиви – це більше про психологічний стан дитини або її спонукання, що пов'язане з прагненням отримати оцінку своїх дій, поведінки, чи результатів діяльності від інших людей. Це може бути бажання отримати схвалення, визнання, похвалу.
3. *мотив на результат* – це прагнення досягти конкретної мети або результату. Це внутрішнє бажання або стимул, який спонукає дитину діяти з метою досягнення певного результату.

Діти із зовнішньою мотивацією, як правило, не отримують задоволення від подолання труднощів під час вирішення навчальних завдань. Тому обирають простіші завдання.

Відсутність внутрішнього стимулу сприяє зростанню напруження, зменшенню спонтанності, що справляє пригнічуючу дію на креативність, тоді як наявність внутрішньої мотивації сприяє виявленню оригінальності, зростання креативності та творчості.

Внутрішня мотивація «зароджується» під впливом внутрішнього дискомфорту (дитина діє, щоб отримати внутрішнє задоволення, отримати позитивний психічний стан).

Діяльність організовується за власною ініціативою, не залежить від чужої волі. (*Я відвідую танцювальний гурток, бо мені це подобається*).

Які мотиви керують цією дитиною? Мотив внутрішнього задоволення та інтересу.

Окрім того, перевагою внутрішніх навчальних мотивів є:

- позитивний вплив на вирішення творчих завдань, що не мають чіткого алгоритму вирішення (евристичний метод);
- емоційне задоволення від виконання завдання, подолання труднощів під час вирішення навчальних завдань, що викликають позитивні емоції і ґрунтуються, насамперед, на внутрішньому інтересі;
- підвищення самоповаги дитини, її самооцінки.

Переваги внутрішніх навчальних мотивів:

- ✓ позитивний вплив на вирішення творчих завдань,
- ✓ емоційне задоволення від виконання завдання,
- ✓ подолання труднощів ;
- ✓ підвищення самоповаги дитини, її самооцінки.

Під впливом зовнішніх та внутрішніх мотивів, виникає поняття «мотивація досягнення успіху».

Мотивація досягнення успіху – позитивна мотивація. В основі її активності є надія на успіх і потреба в досягненні успіху. Такі вихованці зазвичай упевнені в собі, у власних силах, відповідальні й активні, їх вирізняє наполегливість у досягненні мети, цілеспрямованість.

І є протилежне поняття – мотивація уникнення невдачі.

Мотивація уникнення невдачі – негативна мотивація. Активність спрямована на уникнення покарання, негативного оцінювання з боку навколишніх, невдачі. Взагалі в основі цієї мотивації покладені ідея уникнення та ідея негативних очікувань.

Успіхи в навчанні та вихованні дітей прямо залежать від мотивації, тобто наявності значущих і діючих стимулів до засвоєння знань і придбання визначених особистісних якостей.

Умотивованість у навчанні можна розуміти як особисту зацікавленість дитини в одержанні знань і вмінь.

Мотиви навчання – це психологічна характеристика інтересу вихованця до засвоєння знань і власного розвитку.

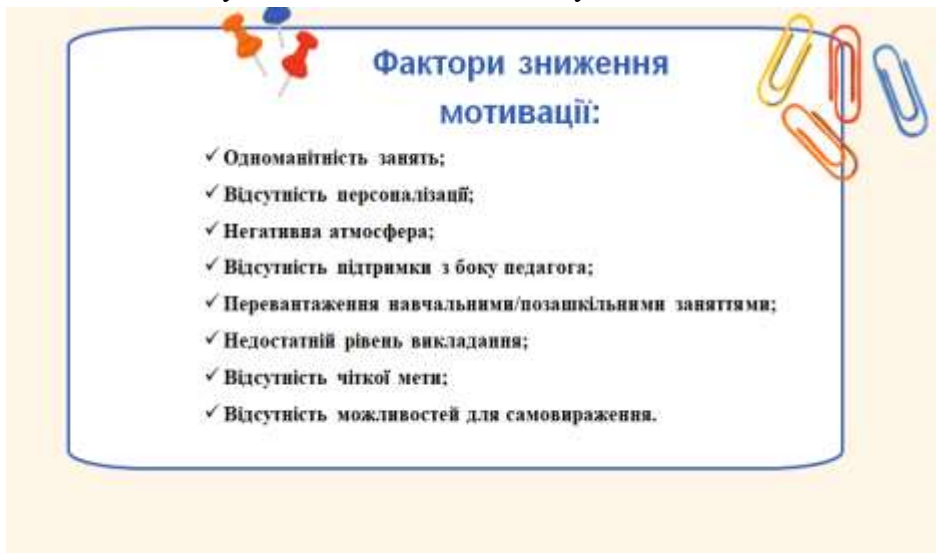
Тому, перед керівником гуртка стоїть завдання: створення на занятті такого навчального середовища, у якому б вихованці відчували внутрішню потребу вчитися, пізнавати нове, розвиватися.

Часто, ми самі є свідками того, що діти погано відвідують заняття та позбавлені мотивації. Тож розглянемо, **які фактори впливають на зниження мотивації**:

- 1. Одноманітність занять:** якщо програми або заняття повторюються і не містять нових елементів, це може призвести до втрати інтересу у вихованців.
- 2. Відсутність персоналізації:** коли навчання не враховує індивідуальні інтереси та потреби вихованців, вони можуть втратити зацікавленість.

3. **Негативна атмосфера:** недружня або несприятлива атмосфера в групі, наприклад, конфлікти з іншими вихованцями або з керівником гуртка, може знизити мотивацію.
4. **Відсутність підтримки з боку педагога:** якщо вихованці не отримують зворотного зв'язку, похвали або підтримки від педагогів, це може знизити їх бажання брати участь у заняттях.
5. **Перевантаження навчальними або позашкільними заняттями:** надмірна кількість завдань або занять може викликати втому та втрату інтересу.
6. **Недостатній рівень викладання:** якщо педагог не здатен зацікавити або мотивувати вихованців своїм підходом до викладання, це може призвести до зниження мотивації.
7. **Відсутність чіткої мети:** коли вихованці не розуміють, навіщо вони виконують ту чи іншу діяльність, це може зменшити їхню мотивацію.
8. **Відсутність можливостей для самовираження:** якщо вихованці не мають можливості висловлювати свої ідеї або пропозиції, це може негативно вплинути на їхню зацікавленість у заняттях.

Внутрішня мотивація є важливою умовою успішного навчання. І все ж уявлення про те, що можна ззовні сформувати мотив, є помилковим. Чому?

Мотив – складне психологічне утворення, яке має вибудувати дитина самостійно. Керівник гуртка може лише сприяти цьому процесу. Для цього йому необхідно дотримуватися таких **вимог**:

1. За можливості скасувати нагороди і призи за правильно виконанні завдання, обмежуючись лише похвалою.
2. Якомога менше використовувати на заняттях ситуацію змагання. Краще привчати вихованців до аналізу і порівняння своїх особистих результатів та досягнень. Ситуацію змагання можна переключити на ігрові види діяльності.
3. Намагатися не нав'язувати навчальної мети «зверху». Спільна робота з дитиною стосовно вироблення мети і завдань може виявитися значно ефективнішою.
4. Необхідно пам'ятати й про те, що покарання за неправильне вирішення навчальних завдань є найостаннішим і найменш ефективним заходом, який завжди викликає негативні емоції й негативно впливає на ставлення дитини до навчання.

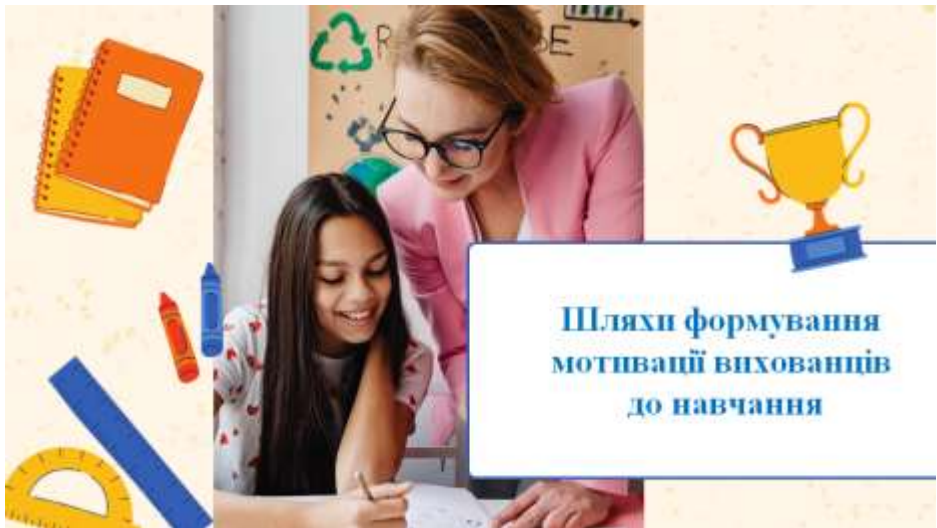
МОТИВ – складне психологічне утворення, яке має вибудувати дитина самостійно. Керівник гуртка може лише сприяти цьому процесу.

Для цього йому необхідно дотримуватися таких вимог:

1. скасувати нагороди і призи;
2. менше ситуацій змагання;
3. не нав'язувати навчальної мети «зверху»;
4. ні покаранням;
5. уникати часових обмежень;
6. завдання = вікова категорія;
7. право вибору;
8. завдання з елементом новизни.

5. Намагатися уникати встановлення часових обмежень там, де це можливо, тому що це не лише пригнічує розвиток творчості, а й перешкоджає розвитку внутрішньої мотивації.
6. Стежити за тим, щоб навчальні завдання не лише відповідали віковим особливостям, а й мали рівень оптимальної складності (посильні завдання), сприяли виявленню майстерності та компетентності дитини. Регулювати рівень складності завдань, щоразу підвищуючи її (створення ситуації успіху).
7. Надавати дитині право вибору навчального завдання, не обмежуючи при цьому її свободи.
8. Бажано підбирати завдання з елементом новизни та непередбачуваності, що сприяє формуванню внутрішнього інтересу під час його виконання.

Існує три основні напрямки:

I. Зацікавлення змістом навчального матеріалу.

1. *Це особливий підхід до висвітлення навчального матеріалу, характер його подачі може бути:*
 - емоційно-образний (емоційний, наочний, захопливий);

- аналітичний (пояснювальний, критичний, логічний, проблемний);
- діловий;
- незвичайний.

2. Використання, показ, підкреслення різних елементів, привабливих сторін змісту:

- повідомлення вихованцям теоретичної значущої навчального матеріалу;
- важливість окремих частин;
- складність (простота, доступність);
- новизна, пізнавальність матеріалу;
- практичне спрямування знань та можливість їх застосування у повсякденному житті;
- історизм, сучасні досягнення науки;
- цікаві факти, суперечності, парадокси;
- постановка близьких і далеких перспектив у навчанні.

3. Завдання з цікавим змістом, запитаннями.

4. Показ суспільної та особистісної значущості знань, умінь.

І напрямок

Зацікавлення змістом навчального матеріалу

1. Особливий підхід до висвітлення навчального матеріалу.

Характер його подачі може бути:

- емоційно-образний (емоційний, наочний, захопливий);
- аналітичний (пояснювальний, критичний, логічний, проблемний);
- діловий;
- незвичайний.

2. Використання, показ, підкреслення різних елементів, привабливих сторін змісту:

- повідомлення теоретичної значущої навчального матеріалу;
- важливість окремих частин;
- складність (простота, доступність);
- новизна, пізнавальність матеріалу;
- практичне спрямування знань у повсякденному житті;
- історизм, сучасні досягнення науки;
- цікаві факти, суперечності, парадокси;
- постановка близьких і далеких перспектив у навчанні.

3. Завдання з цікавим змістом, запитаннями.

4. Показ суспільної та особистісної значущості знань, умінь.

Другий напрямок

II. Зацікавлення процесом навчання.

1. Цільова настанова на роботу й коротка характеристика, постановка завдань.
2. Чітка організація процесу навчання.
3. Використання інноваційних методів навчання.
4. Створення ситуацій різного характеру:
 - інтелектуального (проблема, пошук, дискусії, суперечності);
 - ігрового (пізнавальної гри, змагання);
 - емоційного (ситуації успіху, захопленості темою).
5. Аналіз помилок та надання необхідної допомоги.
6. Контроль за діяльністю вихованців (ретельний, поверховий), взаємо- і самоконтроль.
7. Чітке використання наочності, дидактичних матеріалів, яскравих посібників.

II напрямок

Зацікавлення процесом навчання

1. Цільова настанова на роботу й коротка характеристика, постановка завдань.
2. Чітка організація процесу навчання.
3. Використання інноваційних методів навчання.
4. Створення ситуацій різного характеру:
 - інтелектуального (проблема, пошук, дискусія, суперечності);
 - ігрового (пізнавальна гра, змагання);
 - емоційного (ситуація успіху, захопленість темою).
5. Аналіз помилок та надання необхідної допомоги.
6. Контроль за діяльністю вихованців (ретельний, поверховий), взаємо- і самоконтроль.
7. Чітке використання наочності, дидактичних матеріалів, яскравих посібників.

І третій напрямок, це

III. Створення соціально-психологічних передумов.

1. Щоденна увага до кожного вихованця, визнання його особистості.
2. Своєчасна ліквідація прогалин у знаннях і організація оперативної допомоги кожному вихованцю, що відстає у навчанні.
3. Показ досягнень і недоліків у розвитку особистості, виявлення довіри до сил і можливостей дитини.
4. Організація дружніх взаємин у групі (взаємоперевірка, обмін думками, взаємодопомога).
5. Прояв особистого ставлення педагога до дитини, групи, висловлювання власної думки.
6. Прояв особистих якостей вихованців (у плані спілкування, ерудиції, ставлення до предмета) та спонукання вихованців до подібних проявів.
7. Вивчення умов, в яких виховується кожна дитина, врахування їх у навчальній діяльності.
8. Співпраця з батьками, спільне формування педагогічної культури сім'ї.

III напрямок

Створення соціально-психологічних передумов

1. Увага до кожного вихованця, визнання його особистості.
2. Своєчасна ліквідація прогалин та оперативна допомога.
3. Показ досягнень і недоліків у розвитку особистості, виявлення довіри до сил і можливостей дитини.
4. Організація дружніх взаємин у групі.
5. Прояв особистого ставлення педагога до дитини, групи.
6. Прояв особистих якостей вихованців.
7. Вивчення умов виховання дитини, врахування їх у навчальній діяльності.
8. Співпраця з батьками, спільне формування педагогічної культури сім'ї.

Це лише три основні шляхи формування мотивації вихованців до навчання, але їх значно більше.

Для підвищення мотивації дітей до навчальної діяльності варто застосовувати наступні методи і прийоми.

Метод емоційного стимулювання у поєднанні зі словесним методом.

прийоми зацікавлення, здивування:

- наведення цікавих прикладів, парадоксальних фактів;
- аналіз уривків із художньої літератури про життя й діяльність видатних науковців і громадських діячів;
- цікаві аналогії;
- порівняння наукових і народних тлумачень окремих мовних явищ;
- створення ситуації новизни, інформування про сучасні наукові дослідження.

**Метод емоційного
стимулювання + словесний**

ПРИЙОМИ зацікавлення, здивування:

- наведення цікавих прикладів, парадоксальних фактів;
- аналіз уривків із художньої літератури про життя й діяльність видатних науковців і громадських діячів;
- цікаві аналогії;
- порівняння наукових і народних тлумачень окремих мовних явищ;
- створення ситуації новизни, інформування про сучасні наукові дослідження.

Метод навчальної дискусії: прийом парадоксу.

Наочні методи: прийом демонстрації.

Проблемно-пошукові методи.

Прийоми:

- створення проблемної ситуації (порівняння навчальних об'єктів, виділення суттєвих ознак, групування, класифікація, узагальнення, визначення протиріч тощо);
- «мозкова атака»;
- дослідницькі;
- прикладні;
- творчі;
- інформаційні проєкти.

Метод навчальної дискусії

Наочні методи

Проблемно-пошукові
методи

Приєм парадоксу

Приєм демонстрації

Прийоми:

- створення проблемної ситуації;
- «мозкова атака»;
- дослідницькі;
- прикладні;
- творчі;
- інформаційні проєкти.

1. Практичні методи

Приєм виконання навчальних завдань (важливо дати вихованцю алгоритм виконання завдання).

2. Методи, які стимулюють пізнавальні запитання вихованців.

- Прийоми незакінчених завдань, текстів, які спонукають вихованців ставити запитання або шукати правильні шляхи виконання;

- Прийом запитання спрямований на отримання додаткової інформації.

3. Методи, що стимулюють ініціативу вихованців.

Прийоми:

- самостійне творче складання завдання;
- самостійне складання завдань за аналогією на новому змісті;
- пошук аналогів у повсякденному житті.

Практичні методи

Методи, які стимулюють
пізнавальні запитання
вихованців

Методи, що стимулюють
ініціативу вихованців

Прийом виконання навчальних завдань.

Прийоми незакінчених завдань, текстів;
Прийом запитання спрямований на отримання
додаткової інформації.

Прийоми:

- самостійне творче складання завдання;
- самостійне складання завдань за аналогією на новому змісті;
- пошук аналогів у повсякденному житті.

Методи, що стимулюють ініціативу, яка проявляється під час діяльності.

Прийоми:

- прийом навмисних помилок;
- прийом спільного з керівником пошуку розв'язання проблеми;
- прийом «лабіринту»;
- прийом виконання практичних завдань.

Методи, що стимулюють ініціативу, яка проявляється під час діяльності

Прийоми:

- прийом навмисних помилок;
- прийом спільного з керівником пошуку розв'язання проблеми;
- прийом «лабіринту»;
- прийом виконання практичних завдань.

Важливо пам'ятати одне правило: мотивація повинна бути на кожному етапі заняття.

Залежно від змісту заняття керівник повинен організувати певний цикл навчальної діяльності і формувати відповідний їй мотиваційний цикл. Мотивація навчання на занятті відбувається в кілька етапів:

I – мотивація початку роботи, первинна мотивація.

II – мотивація виконання роботи, закріплення і підсилення первинної мотивації.

III – мотивація завершення заняття (результативність, постановка цілей на майбутнє).

Завдання керівника гуртка полягає у забезпеченні постійних мотиваційних дій вихованців на всіх етапах заняття.

Етап первинної мотивації. На початку заняття вихованець повинен зрозуміти, що корисного і нового він дізнається на ньому, де може застосовувати набуті знання. Керівник гуртка може використати кілька видів спонукання вихованців до навчальної діяльності:

- активізувати мотиви, що виникли на попередніх заняттях;
- збудити мотиви незадоволеності своїми результатами;

- посилити мотиви орієнтації на попередню діяльність;
- посилити мотиви здивування, зацікавленості.

Етап первинної мотивації:

- активізувати мотиви, що виникли на попередніх заняттях;
- збудити мотиви незадоволеності своїми результатами;
- посилити мотиви орієнтації на попередню діяльність;
- посилити мотиви здивування, зацікавленості.

Доречним на цьому етапі є створення проблемної ситуації, що викликає потребу в засвоєнні нових знань.

Етап закріплення і посилення мотивації. На цьому етапі керівник гуртка орієнтується на широкий спектр пізнавальних і соціальних мотивів навчання. Можуть бути використані чергування різних видів діяльності: репродуктивних і пошукових, усних і письмових, індивідуальних і фронтальних. Крім того, формуванню мотивації сприяє зацікавленість вихованців методом викладу матеріалу:

- цікаві приклади, досліди, парадоксальні факти, історичні екскурсії;
- незвична форма подання матеріалу, що викликає здивованість у вихованців;
- емоційність мови керівника гуртка;
- пізнавальні ігри;
- дискусії;

- аналіз життєвих ситуацій;
- вмiле застосування керівником гуртка заохочення.

Етап закрiплення i посилення мотивацiї

Формуванню мотивацiї сприяє зацiкавленiсть вихованцiв методом викладу матерiалу:

- цiкаві приклади, дослiди, парадоксальнi факти, iсторичнi екскурсiї;
- незвична форма подання матерiалу, що викликає здивованiсть у вихованцiв;
- емоцiйнiсть мови керівника гуртка;
- пiзнавальнi iгри;
- дискусiї;
- аналіз життєвих ситуацiї;
- вмiле застосування керівником гуртка заохочення.

Етап завершення заняття. На цьому етапі важливим є вихід вихованця з діяльності з позитивним власним досвідом і виникнення позитивної установки на навчання у майбутньому, тобто позитивної мотивації перспективи. Для формування такої мотивації не завжди доцільно вести мову про успіхи вихованців. Важливо також показати дітям їх слабкі місця, щоб сформувати в них об'єктивне уявлення про свої можливості. Це зробить їх перспективну мотивацію більш дієвою.

Підтримка керівником гуртка різних видів мотивації на окремих етапах заняття сприяє внутрішньому зв'язку між його частинами, наповнює кожний етап психологічним змістом.

Етап завершення заняття

Важливим є вихід вихованця з діяльності з позитивним власним досвідом і виникнення позитивної установки на навчання у майбутньому, тобто позитивної мотивації перспективи.

Звичайно, кожна технологія і методика мають межі свого застосування, свої переваги та недоліки і вимагають від керівника гуртка значних зусиль у підготовці освітнього процесу. Проте, коли кропітка праця винагороджується радістю і захопленням в очах твоїх вихованців, а заняття перетворюється на справжній творчий процес, розумієш, що твої зусилля не даремні. А діяльність, спрямована на створення мотивації до навчання, є передумовою вироблення у вихованців навичок і звички самостійно створювати мотивації в подальшому житті. Тому, так важливо постійно підтримувати інтерес вихованців до навчання через різноманітні методи та підходи, адаптовані до їхніх потреб та бажань.

Формування мотивації у вихованців – це складний і багатогранний процес, який вимагає від педагога творчого підходу, терпіння та постійного самовдосконалення. Але, вкладаючи свої зусилля у цей процес, ми створюємо умови для гармонійного розвитку особистості кожної дитини, допомагаємо їй знайти своє місце в світі та реалізувати свій потенціал.

